

Kitap İnsanın Başını Dik Gezdirebilir

Ece Yelkencioğlu -EÜ Bilg. Müh.
Münir Yenigül-EÜ Elk. Elo. Müh.

Aynıydı her şeyi başlatan, küçük bir ışığın peşinden koşmamızı sağlayan iletinin başlığı da. Gittikçe büyüyen bir alev oldu sonra, yüreklerde ve bilinçlerde...

18 Ekim

“Hani Nazım Usta der ya Türk köylüsü için *“topraktan öğrenip kitapsız bilendir”* diye. Evet, Denizli'nin Çardak İlçesi'nin Söğüt Köyü'nde Sosyal Bilgiler Öğretmeniyim ve çocuklarım yani güneşlerim adına kitap istiyorum sizden. Sizden istiyorum çünkü çevredeki fabrika sahiplerine ve sermayeye el açmadım, açamadım. Sizden istiyorum çünkü öğrencilerim adına başkalarından dilenen bir kültürün parçası olamadım, sizden istiyorum çünkü siz de öğrencisiniz ve ancak beni en iyi siz anlayabilirsiniz. Ben kitap istiyorum arkadaşlar kitap. İleride dik gezsin diye başları öğrencilerimin. Yalnız öyle ne olursa olsun mantığıyla değil. Elimde şiirden felsefeye, öyküden romana bir liste yaptım.

Boşa okunan her kitap zaman kaybıdır, ne olursa olsun oku mantığından ziyade gerçekten sanat değeri taşıyan ya da bilim değeri taşıyan kitap okumalarını istiyorum. İşte böyle bir liste yaptım, sınıfınıza dağıtabilirsiniz. Bu listeleri panolara asabilirsiniz, kulübünüzce toplayabilirsiniz ya da size göre başka bir yöntemle; ama bize kitap gönderin... sevgilerle... Umutla bekliyorum...”

İşte herşeyi en anlamlı şekliyle özetleyen iletisi Gökhan Öğretmenin. Kitap kültürünü tekeline almaya çalışan sermayenin sanat seviciliğine inat, elden ele dolaşarak artacak bir kitap listesi oluşturmuştu öğretmenimiz Gökhan Taner Günsan. Bize, yani öğrencilereydi bu çağrı, yankılanacak gibi, öğrencilerden öğrenci kardeşlerine... Şiirden felsefeye, öyküden romana yayılan geniş coğrafyada, çizilecek özgün bir yol için, arkadaşlarda yeni ufuklar açacak, hayat dolu bir hayal gücü kazandıracak kitaplara, gerçek kitaplaraydı öncelik.

Nereden başlamalı?

Bunu daha fazla sormaya gerek yoktu. Bir yerden tutmalıydık, uzanan elleri, “dibe ulaştığında kardan kaya olacağı umuduyla tepeden aşağı yuvarlanmaya başlayan kartopu” gibi. “En küçük emek bile değerlidir... Elimizden ne gelirse katmak için listeyi gönderebilir misiniz?” diyerek başladık. Süreç önemliydi. Çünkü, bazal seviyede yürüyen toplumsal harekette, ilk kez Emo-Genç olarak değişik bir örgütlülük örmüştük. İlk toplantıda, liste bütün arkadaşların bilgisine sunulduğu andan itibaren, ileriye doğru atılacak adımlar da, kendiliğinden oluşuyor, düşünülüyordu. Onlardan biri: Kitaplar toplandığında Emo-Genç olarak bu ilköğretime gidip o köyü, öğrencileri görmek, köylü insanıyla bir araya gelmek bizlere çok şey katacaktı. Enerjimiz ve bu şevkimiz tükenmeden”, adım adım yol almalıydık (ki bir anda parlayıp sönen düşlem ve eylemlerle de bizzat karşılaştığımız, hatta toplumca, herşeyin ucundan döndüğümüz gibi).

Niye 18 Ekim? Devrimci mühendis Hasan Balıkcı'nın ölüm yıldönümüdür bu tarih. EMO İzmir Şubesi'nin Hasan Balıkcı Parkı'nda düzenlediği anmada, o ayaküstü hoş sohbetlerden birinde, yeni bir boyut kazandı düşüncelerimiz ve 11 Ekim'de aldığımız iletiden sonra, yukarıda anlattığımız süreci yani kampanyayı resmen başlattık.

Serüvenciler

Gökhan Öğretmen, zor da olsa, okulda kütüphane için bir mekan kurmuştu, sıra içerisini doldurmaktaydı. Diğer tarafta, listedeki kitaplar



günbegün arttı. (Hatta listedeki kitaplar o kadar verimli ve nitelikliydi ki, çocukluğunda Küçük Prensi okumamış bir arkadaşımız, okuyan arkadaşlar tarafından dostça kınanmıştı. Öyle ki, o arkadaş, büyük bir heyecanla, sabaha dek Küçük Prensi okumuştur, eminim.

Herşey tamamdı: “büyük aşklar yolculuklarla başlar ve serüvenciler düşer .. yollara ..” 9 Kasım Pazar günü Denizli'ye unutulmaz anılarla dolu yolculuk başladı. Otobüse binilen andan Denizli'ye inene kadar herkesin aklında olasılıkla benzer fikirler vardı. Ancak Söğüt Köyü bu benzer fikirleri farklılaştırıp, çeşitlendirdikten sonra uğurlayacaktı bizi İzmir'e.

Denizli terminalinde Gökhan Öğretmen karşıladı bizleri. Yüzündeki mutluluk öylesine belliydi ki... Kütüphaneye kitap toplamak için çok çaba sarf etmişti. Bu çabasının sonucunu alabilmenin gururu ve bizleri orada görmeyen sevinci gözlerinden okunuyordu.

Gökhan Öğretmen'in arabasıyla Çardak'a doğru yola çıktık. Yol boyunca öğretmenimizin verdiği bilgilerle Söğüt Köyünü, insanlarını ve onların yaşayışlarını anlamaya çalıştık. Uzun soluklu yol paylaşımlarla kısaldı, deyim yerindeyse göz açıp kapatıncaya kadar geçti.

İlçede çocuklar için bir kurs yeri vardı. Hafta sonları bu kurslarda çocuklara eğitim verilmeye çalışılıyordu. Öncelikle oraya uğradık çocuklara merhaba diyebilmek için. Binanın kapısı açıldı birden, içinden onlarca çocuk, genç kızlar, delikanlılar bize doğru gelmeye başladı. Yüzleri mutluluktan gülüyordu. Öylesine güzellerdi ki karşılarında heyecanlanmaktan, mutlu olmaktan ve gülümsemekten başka bir şey yapılamazdı. Çocuklara Söğüt'te görüşmek üzere kısa bir süreliğine veda ettik ve Öğretmenimizin evinin yolunu tuttuk.

Birlikte yenilen öğle yemeği, güzel sofraya söyleşileri bizleri birbirimize daha da yakınlaştırdı. Dolu dolu yaşanan güne anılar bir bir işlenmeye devam ediyordu. Yemekten sonra istikametimiz elbette ki Söğüt köyüydü. Öğretme-nimizle birlikte Söğüt'e doğru yola çıktık. Yolculuk yine sıcak sohbetlerle ve türkülerle geçiyordu. Ece Ayhan'ın 1963-65 yılları arasında Çardak'ta kaymakamlık yaptığını öğrendik. Ne yazık ki, devletin Ece Ayhan'a tahsis ettiği evi göremedik. Ancak, Ece Ayhan'dan, şiirinden, Çardak'taki günlerinden konuştukça, yepyeni şeyler görüyorduk.

Yollarda tozu dumana kata kata Söğüt köyüne vardık. Köy nasıl mıydı? Sevimli, küçük, güzel bir köydü Söğüt. Çocukları sınırsız bakıyordu insanın gözlerinin içine. Küçüğü, büyüğü hiç biri farklı değildi. Hepsi o kadar masum, o kadar cıvılcıydı ki...

Çocukluğu köyde geçenler bilir. Tozduman toprak yollar, birbirlerinin ellerini tutarcasına yaşlı, yorgun, kiremit çatılı evler, köyün ilkokulu, çeşmesi, camisi, delisi ve ulu bir dut ağacının gölgesine asılı kat kat yastıklı salıncaklarda çocuklar...



“Her İnsan Ayrı Bir Renktir”

Okuldaki kütüphanede çocuklarla buluştuk. Kitaplar hakkında değerlendirmeler yaptık, onlar bizlerle ilgili merak ettiklerini sordular yanıtladık. Çocuklar onlara getirdiğimiz kitaplardan şiirler okudular ve daha nice nice

paylaşımlar... Son olarak kitapları raflara yerleştirdik hep birlikte. Gelelim Emine'ye... Gökhan Öğretmen, bize kampanyanın ortalarında Emine'nin bir fotoğrafını göndermişti ve eklemişti: “sevgim onun gözlerindedir... gözlerinin içine iyi bakın, size bir şeyler söyleyecektir...” Fotoğrafta daha büyük olacağını sandığımız Emine, mini mini çıktı karşımıza.

Sıra çocukların bizler için hazırladığı anlam yüklü armağandı. Tek kişinin tutamayacağı kadar büyük resimde birçok çocuğun emeği vardı. Resimler renkliydi, her biri farklıydı. Tıpkı çocuklar gibi...

Zamanın yıldırım hızıyla geçtiği günde az kalan vaktimizi hep beraber Söğüt'ü gezmeye ayırdık. Gezdiğimiz yerler arasında, tarihi ipek yoluna ait bir kervansaray vardı, yolumuzun üzerinde de şekerpancari tarlaları. Sahibinden -emekçisinden demek doğru belki de- iki de şekerpancari aldık ve bilmeyenlerimizin meraklı bakışları, damağımızda şekerin yanında bir miktar da toprak tadı kaldı. Bir yandan gezdik gördük, bir yandan sohbetler ettik, gülüştük, türküler söyledik... Geçen vakitler dursun, geçmesin istedik, gitme vakti gelmesin... İnsanın gözünün önünde ona muhteşem bir gün yaşatan onca çocuk olunca, “hoşça kal” demesi çok zor oluyor.

Ve dönüş vakti gelmişti. Elimizde çocukların bizler için topladıkları çiçekler, aklımızda unutulmaz anılar, mutluluk, gurur ve ayrılmanın verdiği hüznle birlikte İzmir yolarındaydık...

1 :Açık şekilde örnekleyelim: Y(apı)K(redi)Y(ayınları)nin Nazım'ın kitaplarının yakasına yapışması...

2: “çocukluğu ... geçenler” Bu sık kullanılır, istenirse de. Gökhan Hoca'dan öğrencilere iletmesini istediğimiz bir cümle kalmıştı: Büyümek marifetmiş gibi öğretiliyor, ama siz hep çocuk kalın, emi...